

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ
ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ & ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Καστοριάς 32Α, 71307 Ηράκλειο

Τηλ: 2810.282248, Fax: 2810.225616

Email: pkpfiraklio@minagric.gr

Τα δελτία αναρτώνται στην ιστοσελίδα του υπουργείου
www.minagric.gr και αποστέλλονται μέσω e-mail σε κάθε
ενδιαφερόμενο με αίτημα στο agrodeltiokriti@gmail.com

Εφαρμόζετε πιστά τις οδηγίες χρήσης των φαρμάκων.
Έτσι προστατεύετε εσείς, ο καταναλωτής και το περιβάλλον.

Ευχές για μια καλή και παραγωγική χρονιά με υγεία

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΞΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

& Μετεωρολογικά Στοιχεία

Δελτίο Ν°1

Ίσκα – Ευτυπίωση :

Μεταχρωματισμοί ξύλου

Φωτ. 1. Σύμπλοκο ίσκας

Φωτ.2. Ευτυπίωση

Διαπιστώσεις:

Οι ασθένειες του ξύλου (ίσκα, ευτυπίωση) συμπεριλαμβάνονται στα σοβαρά προβλήματα φυτοπροστασίας του αμπελώνα της Κρήτης (επισήμανση 41% των αμπελουργών από σύνολο 500 συμμετεχόντων σε ερωτηματολόγιο της υπηρεσίας το 2018).

Η δράση τους είναι μακροχρόνια και προκαλεί νέκρωση στα αγγεία του ξύλου με αποτέλεσμα να διακόπτεται η ροή του νερού και των θρεπτικών στοιχείων μέσα στο φυτό. Σταδιακά ή και απότομα τμήματα του φυτού ακόμα και ολόκληρα πρέμνα ξεραίνονται. Η παραγωγή μειώνεται συνεχώς όπως και η παραγωγική ζωή του αμπελώνα.

Συμπτώματα κατά το κλάδεμα:

Την περίοδο αυτή, σε τομές του κλαδέματος, εμφανίζονται μη φυσιολογικοί μεταχρωματισμοί του ξύλου (Φωτ. 1, 2).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ασθένειες του ξύλου μπορείτε να μεταβείτε στους παρακάτω συνδέσμους:

Για την ίσκα (προκαλείται από σύμπλοκο μυκήτων) [εδώ](#)

Για την ευτυπίωση [εδώ](#)

Αντιμετώπιση:

- Δεν υπάρχουν θεραπευτικά μέτρα.
- Αντιμετωπίζονται κυρίως με προληπτικά και καλλιεργητικά μέτρα που αναλύονται παρακάτω. Τα μέτρα θα πρέπει να εφαρμόζονται διαρκώς τόσο στις μητρικές φυτείες και στα φυτώρια όσο και στους παραγωγικούς αμπελώνες.

Προληπτικά - Καλλιεργητικά μέτρα:

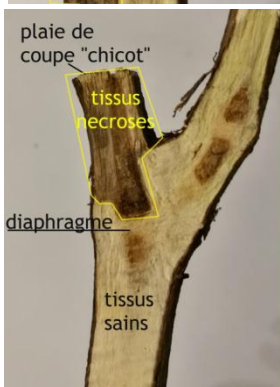
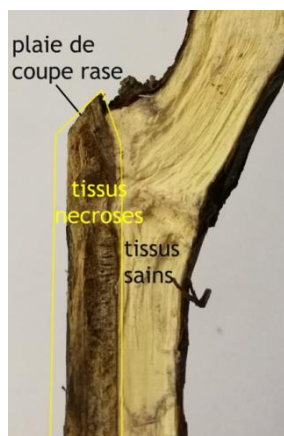
Στοχεύουν στην μείωση των μολυσμάτων και στην προληπτική προστασία των τομών του κλαδέματος από τους μύκητες που προκαλούν ασθένειες του ξύλου.

Δακρύρροια

Μεγάλη κλαδοτομή

Απεικόνιση εξέλιξης του κώνου ξήρανσης (νεκρός ιστός με σκούρο καφέ χρώμα) σε τομή σύρριζα (πάνω) και τομή με τακούνι (κάτω)

Crédits Photos :
Simonit & Sirch,
maîtres tailleurs de vigne
et C. Cholet ISVV

- **Χρήση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού.**

Το πολλαπλασιαστικό υλικό πρέπει να είναι απαλλαγμένο από παθογόνα.

- **Διπλό κλάδεμα** (το 1^ο μέσα στο χειμώνα και το 2^ο αρχές της άνοιξης). Εφαρμογή προκλαδέματος το χειμώνα: οι κληματίδες αφαιρούνται μέχρι ένα μήκος τους (όχι το τελικό) ενώ ταυτόχρονα λύνονται και απομακρύνονται από τα σύρματα. Αυτό επιτρέπει την γρήγορη και εύκολη διαμόρφωση των πρέμνων με το δεύτερο και τελικό κλάδεμα που ακολουθεί τέλη του χειμώνα – αρχές της άνοιξης. Εφαρμόζεται σε ποικιλίες που δέχονται βραχύ κλάδεμα και συνιστάται σε αμπελουργούς με μεγάλη έκταση εκμετάλλευσης.

- **Ώψιμο κλάδεμα και με ξερό καιρό** (τέλος χειμώνα – αρχές άνοιξης). Θεωρείται από τα πιο αποτελεσματικά μέτρα.

Το τελικό κλάδεμα (είτε μονό είτε διπλό) συνιστάται να γίνεται αργά, από τέλη του χειμώνα. Την εποχή εκείνη: οι πληγές επουλώνονται συντομότερα (λόγω αύξησης της θερμοκρασίας), τα αερομεταφερόμενα μολύσματα σταδιακά μειώνονται όπως και οι πιθανότητες μόλυνσης (λόγω μείωσης των βροχοπτώσεων και της σχετικής υγρασίας) ενώ επιπρόσθετα η δακρύρροια εμποδίζει την εγκατάσταση σπορίων των μυκήτων.

- **Δημιουργία «τακουνιού» κατά το κλάδεμα.**

Η φυσιολογική αντίδραση του αμπελιού στην κλαδοτομή είναι ο σχηματισμός κώνου ξήρανσης, ο οποίος ανάλογα με το μέγεθος της τομής και το σημείο που γίνεται, μπορεί να καταστρέψει τα αγγεία μεταφοράς νερού – θρεπτικών και να συμβάλει στην εκδήλωση της ίσκα. Συνιστάται να μην γίνονται σύρριζα οι κοπές αλλά να αφήνεται "τακούνι" (δηλαδή 2-3 εκ. από τη βάση του ξύλου που κλαδεύεται), το οποίο αφαιρείται τον επόμενο χειμώνα.

- **Προστασία των κλαδοτομών.**

Οι μολύνσεις ευνοούνται στις πρόσφατες και μεγάλες κλαδοτομές και είναι ιδιαίτερα σοβαρές όταν γίνονται σε τομές που βρίσκονται κοντά στον κορμό. Οι τομές πρέπει να προστατεύονται προληπτικά, το συντομότερο δυνατό.

- **Τα προσβεβλημένα ή ύποπτα πρέμνα κλαδεύονται τελευταία και τα εργαλεία απολυμαίνονται τακτικά.**

Αποφεύγεται η μετάδοση του μολύσματος με τα εργαλεία.

Η σήμανση των ύποπτων πρέμνων γίνεται με ταινίες ή σπρέι βαφής, την άνοιξη για την ευτυπίωση και το καλοκαίρι για την ίσκα.

- **Απομάκρυνση των υπολείμμάτων του κλαδέματος.**

Τα μολυσμένα υπολείμματα του κλαδέματος πρέπει να απομακρύνονται και να καταστρέφονται.

- **Ανασύσταση – εξυγίανση πρέμνων.**

Επιχειρείται με αφαίρεση και απομάκρυνση των προσβεβλημένων βραχιόνων μαζί με 10 – 20 εκ. τμήμα υγιούς ιστού, εφόσον όμως η ασθένεια δεν έχει επεκταθεί στον κορμό, διαφορετικά πρέπει να γίνεται εκρίζωση και καταστροφή ολόκληρου του πρέμνου.

Οι παραπάνω πρακτικές είναι πιο αποτελεσματικές όταν εφαρμόζονται συνδυαστικά και από όλους τους αμπελουργούς της περιοχής.

Φόμοψη : (ασθένεια ξύλου)

Γκριζόλευκες
κληματίδες

Διαπιστώσεις:

Μετά από τρεις ευνοϊκές χρονιές για τον μύκητα (2019 - 2021), το 2022 οι κλιματικές συνθήκες που επικράτησαν κατά την έκπτυξη της βλάστησης δεν ευνόησαν τη φόμοψη.

Συμπτώματα κατά το κλάδεμα:

Οι προσβεβλημένες κληματίδες έχουν γκριζόλευκη όψη με σχισίματα συνήθως προς τη βάση τους και φέρουν πολλά μικρά μαύρα στίγματα (πυκνίδια). Από τα πυκνίδια βγαίνουν σπόρια που με τις ανοιξιάτικες βροχοπτώσεις μεταφέρονται σε κοντινές αποστάσεις και μολύνουν νεοεκπτυσσόμενους βλαστούς, οι οποίοι στη συνέχεια και μέχρι το χειμώνα εξελίσσονται σε γκριζόλευκες, ξερές (κούφες) κληματίδες.

Αντιμετώπιση:

Ο συνδυασμός εφαρμογής καλλιεργητικών μέτρων κατά το κλάδεμα και 1-2 ψεκασμών την άνοιξη με την έκπτυξη της βλάστησης εφόσον ελέγχουν ικανοποιητικά την ασθένεια.

Την περίοδο αυτή, συνιστώνται μόνο καλλιεργητικά μέτρα δηλαδή να αφαιρούνται οι προσβεβλημένες κληματίδες (γκριζόλευκες, κούφες).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη φόμοψη [εδώ](#)

Διαχείριση της αυτοφυούς βλάστησης των αμπελιών

Μην καταστρέφετε την ξινίθρα, δεν επιβαρύνει το αμπέλι.

Προστατεύει τα εδάφη από τη διάβρωση (κυρίως τα επικλινή), συγκρατεί τα νερά της βροχής, ανταγωνίζεται τα άλλα ζιζάνια και είναι μελισσοκομικό φυτό.

Μετεωρολογικά Στοιχεία

Βροχοπτώσεις

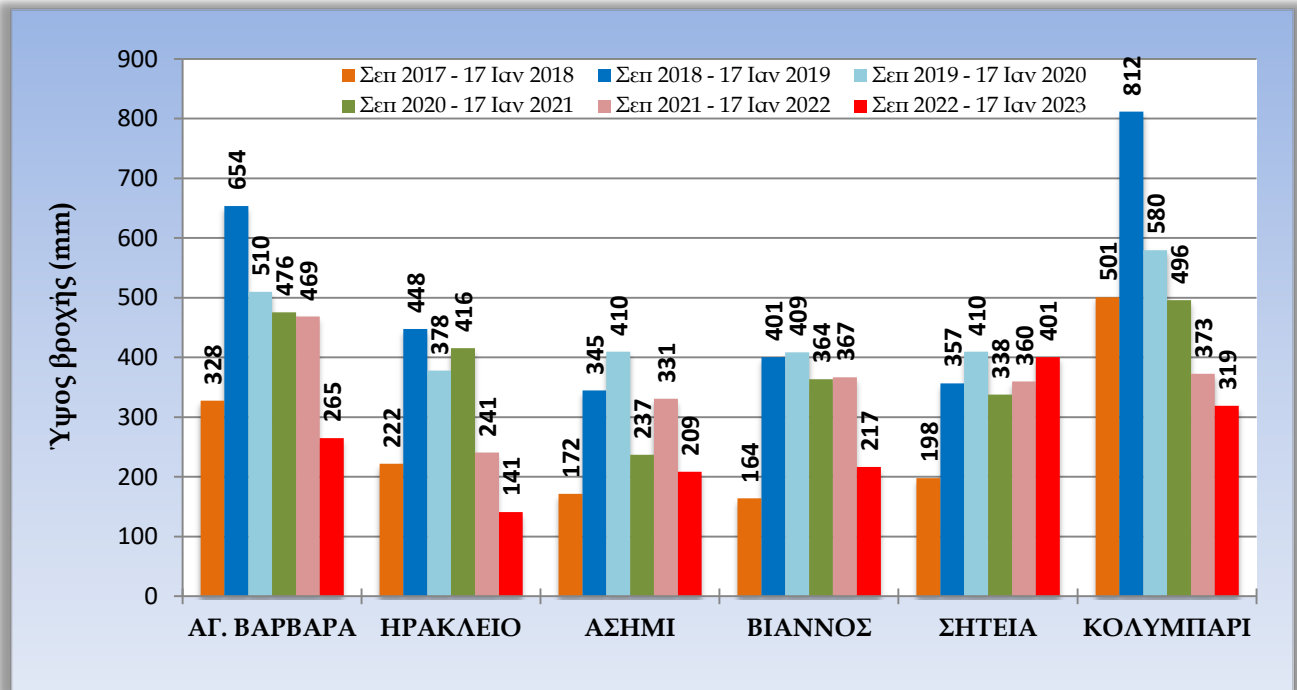
Στο νέο υδρολογικό έτος (από την 1^η Σεπτεμβρίου 2022 και μέχρι σήμερα), καταγράφονται βροχοπτώσεις (Πίν. 1) που το συνολικό ύψος τους σε σχέση με τον μέσο όρο είναι χαμηλότερο. Αξιοσημείωτες ήταν οι πολύ ισχυρές τοπικές βροχοπτώσεις μεγάλου ύψους και έντασης που σημειώθηκαν τον Οκτώβριο και έδωσαν πλημμυρικά φαινόμενα (όπως στη Σητεία Λασιθίου). Στο Γράφ. 1 δίνονται συγκριτικά ύψη βροχής που σημειώθηκαν στις τελευταίες έξι περιόδους (2017 - 2023) κατά το ίδιο χρονικό διάστημα (από 1^η Σεπτεμβρίου έως και 17^η Ιανουαρίου) σε έξι επιλεγμένους σταθμούς της υπηρεσίας.

Πίνακας 1. Βροχομετρικά στοιχεία (ύψος σε mm) από 1^η Σεπτεμβρίου 2022 - 17^η Ιανουαρίου 2023

ΠΕΡΙΟΧΗ Υψόμετρο ΜΗΝΑΣ	ΣΗΤΕΙΑ 12 μ	ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ 6 μ	ΒΙΑΝΝΟΣ 587 μ	BONH 322 μ	ΑΣΗΜΙ 263 μ	ΗΡΑΚΛΕΙΟ 69 μ	ΑΓΙΟΣ ΜΥΡΩΝΑΣ 399 μ	ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ 611 μ	ΤΥΜΠΑΚΙ 22 μ	ΑΓΙΑ 47 μ	ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ 13 μ
Σεπτέμβριος 2022	1	4	8	4	7	1	22	11	7	31	39
Οκτώβριος 2022	238	107	67	29	45	48	83	41	24	35	45
Νοέμβριος 2022	99	36	45	48	67	66	69	102	95	120	139
Δεκέμβριος 2022	34	56	56	21	59	6	23	70	17	33	23
Έως 20 Ιανουαρίου 2023	29	12	41	50	31	20	32	42	29	47	73
ΣΥΝΟΛΟ	401	215	217	152	209	141	229	266	172	266	319

(Στοιχεία Αυτόματων Τηλεμετρικών Μετεωρολογικών Σταθμών Π.Κ.Π.Φ.Π.&Φ.Ε. Ηρακλείου)

Γράφημα 1. Σύγκριση ύψους βροχοπτώσεων από 1^η Σεπτεμβρίου έως 17^η Ιανουαρίου σε έξι συνεχόμενες περιόδους

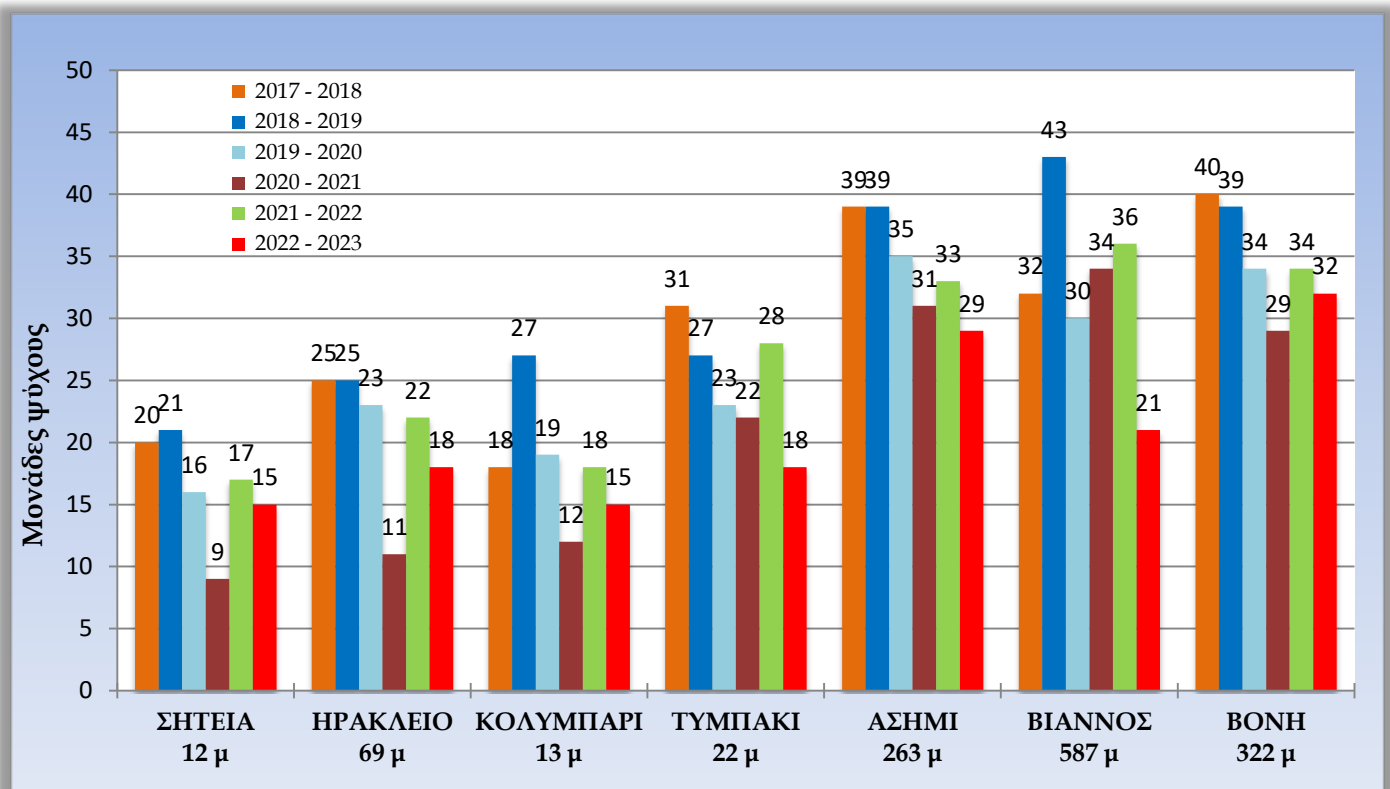
Θερμοκρασία

Δεδομένα συσσώρευσης ψύχους μετρούνται με μοντέλα που αξιολογούν τις ωριαίες θερμοκρασίες που σημειώνονται από την 1^η Οκτωβρίου κάθε έτους.

Στο Γράφημα 2 δίνονται οι μονάδες ψύχους που συμπληρώθηκαν στις τελευταίες έξι περιόδους (2017 - 2023) κατά το ίδιο χρονικό διάστημα (από 1^η Οκτωβρίου έως και 17^η Ιανουαρίου) σε επτά επιλεγμένους σταθμούς της υπηρεσίας. Ο υπολογισμός έγινε με βάση το δυναμικό μοντέλο σε υπολογιστικό φύλλο του Τμήματος Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δέντρων Νάουσας του Ινστιτούτου Γενετικής Βελτίωσης & Φυτογενετικών Πόρων του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ.

Σύμφωνα με τα δεδομένα πρόκειται για μια περίοδο με μειωμένη συσσώρευση ψύχους μέχρι σήμερα συγκριτικά με προηγούμενες περιόδους.

Γράφημα 2. Σύγκριση μονάδων ψύχους από 1^η Σεπτεμβρίου έως 17^η Ιανουαρίου σε έξι συνεχόμενες περιόδους

Ευχές για μια καλή χρονιά

Ηράκλειο 19 Ιανουαρίου 2023

Η Προϊσταμένη Τμήματος

α/α

Οικονομάκη Ροζάνα